

Hij bak! biefstuk niet in de blinkende pan, maar rechtstreeks op het vuur. Hij maakt de flensjes gereed op de bovenplaat van het fornuis. Want het accent ligt bij hem niet op den vorm. En zoo als kok Bavineck de spijzen bereidt, zal men het gedurende minstens een halve eeuw begeeren. Dit is karikatuur.

Ik geef het toe. Maar een karikatuur, welke zich nauw aansluit bij het beeld, dat Dr v. d. V. Smit in zijn artikelen ontwerpt.

HEPP.

UIT DE SCHRIFT.

Derde stem.

En wat zal ik zeggen? ... Vader, verheerlijk Uw naam. Er kwam dan een stem uit den hemel, zeggende: En Ik heb Hem verheerlijkt, en Ik zal Hem wederom verheerlijken. Jezus antwoordde en zeide: Niet om Mijnentwille is deze stem geschied, maar om uwentwille.

Joh. 12:27, 28, 30

Nog is de ure voor het zwijgen van den hemel niet gekomen. Voor de derde maal ontwaakt uit zijn stilte de hemel en kondigt de stonde aan van Gods verschrikkelijkst zwijgen, op Golgotha straks. Wederom slaat het uur der groote daad gelijk in den hemel, alzoo ook op de aarde in Christus' ziel, die tot het offer zich spant en strekt. En deze derde stem voltooit den weg der spreken Gods. Toen de Christus den overgang had gevonden uit Zijn leven in afzondering tot den openlijken arbeid, toen was hij dien ingang tot Zijn ambtelijk werk de eerste stem de gave van boven. Wanneer daarna op den lichtenden berg Christus niet te dralen, maar den doorgang verkiest, dan is er wederom de wolk en de stem, de tweede nu. En thans dringt alles ter voleinding, tot den uitgang perat alles Hem nu, tot Zijn uitgang, dien Hij zou volbrengen te Jeruzalem. Zoo klinkt dan nu ten derden male de stem.

Zijn uitgang.

Bij den uitgang van menselijke levenswegen worden de verborgen zielewegen openbaar. Bij de onverzekerden, bij de wandelaars op den weg, welke einde hun onbekend is, is de behoefte aan stemmen schreien, der hij den uitgang der wegen dan ooit. Wie niet weet, wat achter zijn weg ligt, hoe zou hij niet met al grooter zielespanning van de wegwijzers aan de zijde van zijn pad willen afleiden, waarheen de weg voert en hoe lang hij nog is en hoe ver? De onverzekerde, hij heeft geen stem van binnen, daarom waant hij op de stem van boven, van buiten, die hem de zekerheid geeft van de plaats, waar hij staat en van den tijd, die hem rest.

Maar voor de verzekerden, die in den Geest zich hebben weggedaan, is de wet van den uitgang anders. Aan het teekenen, aan de stem, hebben zij al minder behoefte, naarmate zij den uitgang van hun weg dien ter weten te benaderen. Hun staat de wegwijzer aan den ingang, bij den doorgang, op het kruispunt der wegen; maar bij den uitgang gekomen, zijn ze zóó vol van het doel en van zijn bereiking zoo gansch verzekerd inwendig, dat hun oog niet langer de bevestiging van de eigen vinding der wegen vraagt in de aanwijzing van het pad door het „teekenen“, door den wegwijzer. Volbrengen zulk een mensch zijn weg, zijn uitgang in vreugde of in smart, steeds is op den langen weg van ingang tot uitgang de zielebegeerte, die het teeken, den wegwijzer, de stem der plaatsbepaling zoekt, bezig, zich afmeer op te lossen en in zekerheidsbewustzijn zich te vereren. Wie vraagt er nu ooit anders dan tegen den morgen, tegen den ingang; wacht, wat is er van den nacht? Wie vraagt in den avond, bij den volbrachten uitgang, de stem van den wachter het uur? Niemand.

En wat voor de menschen nog maar ten deele geldt, omdat in hen de verzekerden nooit volkomen zijn, dat is ten volle in den Christus Gods van kracht. De stem van boven, zoo vaak ze klonk, is Hem nooit van nog-niet-ontdekte, maar alleen van bewust gevonden wegen Gods aanwijzing ten overvloede geweest. Zijn vinding der levenswegen is niet van Zijn bevinding de moeder, maar de dochter. Telken male, en bij den doop (den ingang), en op den berg (den doorgang), en hier voor Zijn sterven (den uitgang), komt Gods stem tot Hem, als Hij in gebed is; maar zoo zeker als op zijn gebed die stem het antwoord is, zoo gewis ook is het, dat God nu niet een wederwoord geeft op het gebed van een onwetende; heeft Christus niet geweten den weg en gekend Zijn uur, alder nog Gods stem aan Zijn wetenschap maar zegel en getuigenis gaf? En inzonderheid nu is het, dat Christus bewijs geeft van Zijn heerlijk vermogen, om den weg te vinden ook zonder den wegwijzer, en Zijn „uitgang“ ook zonder „stem“. Op den verheerlijkingsberg stond Hij in het licht, en dat overstralende licht vroege Hem, of Hij nu niet het licht liever had dan de duisternis en het leven niet koos boven den dood. Doch voor ditzmaal staat Christus' zieleoog met ontzetting in den duisternen vloeknacht (vs. 27); nu vraagt niet het licht, maar de duisternis Hem, wat Hij verkiest: den nacht of het licht, de donkerheid of den klaren vreugdedag. Nietwaar, de donkerheid te kiezen, dat is zwaar, als ge nu oogen doort door het licht, doch oneindig veel zwaarder, als ge de donkerheid zelf proeft en peilt. Ach ja, nu is het moeilijker Hem dan het was op den berg. Daar op die lichtende hoogte, kwam de vraag, wat

Hij kiezen wilde, van buiten af in het licht, dat Hij niet had gezocht; maar in deze smartelijke oogenblikken groeit geheel van binnen uit de vraag: wat zal ik zeggen, wat zal ik kiezen: het leven of den dood?

Die in zulk een benauwenis de rechte keuze heeft gedaan, zonder een stem van boven, voorwaar, niet om Zijnentwille is dan straks de stem geschied.

Neen, om Zijnentwille niet. Het onderrichtende in de hemelstem behoeft Hij niet. En het vertroostende — och, zoudt ge van vertroosting hier nog wel durven reppen? Ach neen; reeds in de stem, die spreekt, ontvangt de Christus het bewijs, dat zich gaan intrekken — hij Zijnen uitgang — de vriendelijke woorden, de troostelijke woorden. Hebt ge ooit een stem Gods gehoord, die zóó veel verbergt van de uitnemende liefde des Vaders voor Zijnen Zoon? Ik heb, zoo getuigt de Vader, Ik heb Mijn naam verheerlijkt, en Ik zal hem wederom verheerlijken. Hoe groot de terughoudendheid in deze woorden; en hoe ver zijn wij af hier van dat andere: Gij zijt de Zoon van Mijn welbehagen! Die voorgaande stemmen — alleen tot Christus kon de Vader ze richten. Maar deze stem — ze past ook als een antwoord Gods aan den Satan; ook de duivelen zouden dat antwoord kunnen krijgen; tot Christus en tot den Antichristus, tot Geest en Beest, tot Knecht en tot Wederspannige kan zóó de hemel, zóó zóó de hemel spreken. Indien ooit een „stem“ den Christus had moeten bekwaamen tot Zijn zwaren gang door lijdensnacht, dan mag het wel een wonder schijnen, dat juist nu Gods orakelspreuk een taal doet hooren, die den weg niet wijst, noch het einde van den weg alleen van Zijn Zoon, maar het einde van de wegen van alle vleesch, van al, wat is en wezen heeft. Indien Christus eerst door een stem Zijn uitgang had moeten vinden, dan kon geen orakel hem tweeslachtiger taal spreken dan deze stem van boven. Want hoe Hij ook kiest, dat zal altijd het einde zijn, dat zich de Vader verheerlijkt!

Neen, niet om Zijnentwille is deze stem geschied. Doch om uwentwille, Jood en Griek, om uwentwille, menschenkind, is deze stem geschied.

Om uwentwille, Joden. Uw Messias gaat in tot Zijn lijden, en zij kunt niet u beklaagen, dat God u niet heeft toegesproken in uw eigen taal. Gij hebt uw schriftgeleerden, en ze hebben ook voor dergelijke hemelstemmen hun theorie al klaar. Ze weten, naar ze beweren, niet stellige zekerheid, welke de waarde is, die een geloovig discipel van Schriftgeleerden aan zoodanige stem behoort te hechten. Ook hebben ze voor zulke hemelstemmen een vasten naam gevonden en zelfs woen ze voorbeelden van zulke stemmen aan te geven uit de dagen van Sem, en Samuel, en Salomo; en niet alleen aan de mannen Gods uit de Heilige Schrift, maar ook aan andere grooten in Israël hebben zij in vroeger of later tijd de eere toegekend van een dergelijke directe aanspraak Gods uit den hemel of uit het allerheiligste des tempels. Hebben zij zelfs niet een stralenkrans verlicht, ter eere van zulke hemelstemmen, om het hoofd van den leermeester Jochanan en den hoogepriester Johannes Hyrkanos? Waarom dan, o Joden, geven heden uw Schriftgeleerden niet een klaar getuigenis aan Jezus den Nazareet, aan Wien, volgens hun eigen theorie, in deze stem door den Vader zelf getuigenis is gegeven? Waarom willen zij Jezus niet de eere geven, die ze aan anderen niet onthouden?

Om uwentwille is deze stem geschied! Vergeet gij dat? Veracht gij de goedertierenheid Gods, overvloediger dan die der Schriftgeleerden?

Om uwentwille ook, gij Grieken, die wel Jezus wildet zien, in deze stem geschied. Gij kunt gaan en boodschappen, dat in het land Israëls hemelontroeringen zijn en stemmen die klinken om Jezus Christus. Gij kunt maar uw land die klanken verbreiden en de stem Gods uitdragen tot uw volk, ja, tot de wereld, die in u naar Jezus heden zoekt.

Om uwentwille, menschenkind, wie gij zijt, de stem. Want de uitgang van den Zoon des menschen is de ingang van u tot den kring van het koninkrijk Gods, indien gij gelooft. Niet om Zijnentwille; want bij Zijn uitgang is de stem, de aankondiging van den weg, niet meer noodig; doch voor uw ingang tot de wegen Gods is heden deze stem geschied.

Hoer nu naar die stem en geef den Zoon getuigenis. Dan zal het een wonder u zijn van goddelijke liefde, dat Christus Jezus in hoogen zielenoed Zijn stem in gebed tot den Vader verhef, en dat het antwoord op Zijn gebed een stem was... om uwentwille; en gij, gij hadt nog niet gebeden. Jezus' bidden wekt Gods stem, en Gods stem daarna wil wekken uw gebed. Zoo wil dan de stem van God Jezus' stem aan de uwe binden door zichzelf.

Niet om Zijnentwille. De laatste stem is er op Zijn woord, doch zij bereidt Christus voor op het donkere uur, waarin Zijn stem zal klagen: Gij, antwoordt niet, o God. Dat is priesterlijke liefde: als de priester bidt en een antwoord prijst dat voor hemzelf niet is; een antwoord, dat niet Zijn uitgang komt verlichten, maar uwen ingang wil bewerken. Dat is een liefde, sterker dan de dood; roepen tot God en in den roep van God dankend vernemen, dat God Zijn Zoon zendt in den donkeren nacht en de duistertingen roept tot Zijn wonderbaar licht. Dat is liefde... verhoord worden niet anders dan in de verhooring van anderen, die nog zonder gebeden zijn.

Om onzentwille.

Dat Gij dat hebt gelaten; ja, dat dit Uw vertroosting was, Heere Christus; dat in de ure van Uw ontroering en benauwdheid, Uw sterkte was in den roep des Evangelies, door Uw gebed gewekt en over Uw hoofd heen tot de menschen uitgaande; dat Gij

Uzelf in ons verhoord acht; wie, wie zou daarvan iets anders kunnen zeggen dan de stamelingen van een kind? Wiens geest zou hier niet zijn verslagen?

Ach, leer ons door Uw uitgang den ingang. Uw uitgang te Jeruzalem en daarbij geen stem van vrede — en onze ingang in Gods Jeruzalem met Zijn veelstemmig koor... Heer, Uw weg is wonder.

K. SCHILDER.

KERKELIJK LEVEN.

Het studeeren der Ouderlingen.

VII.

Zelfs het overladen zijn met praktisch werk mag den ouderling nooit als motief dienen, het bijzondere onderzoek van Gods Woord en van de verborgenheden des geloofs pro memorie uit te trekken. Dan moet hij zich liever aan andere werkzaamheden, welke buiten zijn ambt beslag op hem leggen, onttrekken dan hieraan.

Daarmee heb ik natuurlijk niet het eerst het oog op zijn maatschappelijke arbeid.

Zijn Goddelijk beroep heeft hij getrouw waar te nemen, opdat hij, naar de treffende uitdrukking in het huwelijksformulier, zijn huisgezin met God en met eere mag onderhouden en ook daarboven iets heeft, om den nooddriftige mede te deelen.

Wel mag de kwestie niet onaangeroerd blijven, of vele gemeenteleden, die de geschiktheid voor ouderling bezitten, niet al te zeer zich beijveren, om hun maatschappelijke positie omhoog te voeren.

Of de materialistische trek in onzen tijd niet zóó sterk in onze kerken wordt teruggevonden, dat het bezetten der ambten er onder lijdt.

Zijn er vooral in onze groote steden niet, die hun vrijen tijd zóó financieel productief maken, dat zij de gemeente niet kunnen dienen, wanneer die hen daartoe roept?

In zoover hun gewone arbeid niet genoeg loon uitkerft, om in de bescheiden behoeften van het gezin te voorzien, is zulk bijwerk geboden.

Maar worden niet dikwijls de behoeften overdreven?

Is men soms niet te bang voor den ouden dag? Of speelt de naïfver tegenover andere gezinnen geen parten?

Is vaak niet meer een lief villatie of een kunnen meedoen met hen, die zich een zekere luxe kunnen veroorloven, het ideaal, dan zijn krachten aan te wenden ten nutte van de kerk des Heeren?

Voorzeker is ook dit een kwaad in de gemeente. En er zal heel wat geestelijke klem voor gehraakt moeten worden, om dat te keeren.

Het rechte standpunt blijft, dat men voor zijn ouderlingchap een offer, ook een financieel offer wil brengen.

Maar gelijk gezegd, dat werd door mij niet in de eerste plaats bedoeld.

Siet, een ouderling zit in een schoolbestuur, in het bestuur van tal van vereenigingen, en dat is hem een beletsel voor studie, dan neme hij den moed, om zooveel van zijn functies neder te leggen, dat hij den gewenschten tijd overhoudt. Hoeveel tijd daarvoor vereischt wordt, kan natuurlijk niet met precisie worden aangegeven.

De een heeft een vluggen, de ander een meer langzamen geest.

De een heeft een gunstige voorontwikkeling, de ander moet veel schade van vroeger inhalen.

Eenzelfde maatstaf kan hier niet worden aangelegd.

Is men geheel vrij van beroepsarbeid — onze kerkeraden tellen gewoonlijk een klein percentage renteniers, dan zou het wel aanbeveling verdienen, alle morgenuren hiervoor te besteden.

Is men daarentegen in de zorgen van den leef-tocht ingewikkeld, dan wil het mij voorkomen, dat toch het minimum van een vrijen avond hiervoor moet worden uitgetrokken.

Men stelle daarop de aanspraken der gezelligheid ter zijde en geve zich geheel aan het onderzoek.

In dit verband wil ik op nog iets wijzen.

Onze Kerkenorde stelt de zoogenaamde verplichte aftreding als regel, het dadelijk herkozen worden als uitzondering.

Artikel 27 bepaalt: „De aftredenden zullen door anderen vervangen worden, ten ware, dat de gelegenheid en het profijt van eenige kerk, bij de uitvoering van art. 22 en 24 een herkiezing raadzaam maken.“

Leert echter de praktijk niet, dat men de uitzondering te zeer als regel verheft?

Het is voor geen tegenspraak vatbaar, dat de zgn. verplichte aftreding bezwaren met zich brengt, in heel kleine en heel groote gemeenten soms ernstige bezwaren.

Maar gaat men dikwijls niet voor de eerste moeilijkheden uit den weg?

Zijn er geen kerken, die het nooit recht hebben beproefd om den regel van onze Kerkenorde tot de hare te maken?

Mij dunkt, men moest van de uitzondering in art. 27 genoemd, geen gebruik maken, tenzij de onmogelijkheid, om den regel te volgen, ook proefondervindelijk is bewezen.

En dan moet men zich daarbij niet beroepen